

Kolaboracija i kooperacija u radu stručnog suradnika knjižničara

Marijana Blažević i Martina Vujnović

33. Proljetna škola školskih knjižničara

15. travnja 2021.

kolaboracija = suradnja
kooperacija = suradnja
kolaboracija ~~≠~~ kooperacija

Suradnja - zajednički rad
Knjižničari su uvijek spremni na suradnju.
Knjižnica - mjesto učenja, širenja znanja.

Knjižničar je osoba koja razmišlja izvan okvira, ima pristup potrebnim izvorima i materijalima, ima fleksibilan raspored te može, ukoliko želi, biti jako dobar i važan suradnik.

Suraduje sa svima, učiteljima, stručnim suradnicima, posebno učenicima.

Kolaboracija = partnerstvo

grupa ljudi radi zajedno, zajednička vizija,
dijele rizik, intimniji rad, komunikacija,
suvlasništvo

kolaboracija

kooperacija

Kooperacija = suradnja

grupa ljudi kao potpora drugom, ne postoji zajednička vizija,
postoji hijerarhija, jedan je vlasnik

Kolaboracijsko učenje

- predavač se odriče svog autoriteta i osnažuje skupinu
- tu je kao pomoć ili izvor
- zadaci otvorenog tipa
- učenje za viši nivo, manje za temeljna znanja
- fokus na zajedničkom uspjehu

učenici su odgovorni

Kooperacijsko učenje

- predavač je autoritet
- zadaci zatvorenog tipa
- za učenje temeljnih znanja
- fokus na individualnom uspjehu
- potiče natjecateljski duh

učenici i učitelji su odgovorni

Obje vrste učenja se koriste kako bi se olakšalo učenje, zahtjeva znanje i socijalne vještine, razvija se sposobnost rada u grupama.
Za ovakav način rada treba mjesto i vrijeme.

U školi - učitelji/knjižničari

1.kolaboracija - najčešće u projektima ili obilježavanjima prigodnih datuma

2. kooperacija - u održavanju radionica, nastavnih sati, kad je točno zadana tema

Češća je kooperativna nastava, učenici su naviknuti da im netko zada točno što trebaju napraviti, učiteljima je lakše...

Primjeri - u knjižnici

Kolaboracija

- u sklopu projekta Društveno različiti, kritički osviješteni - učenici sedmog i osmog razreda trebali su smisliti radionice ili aktivnosti koje bi proveli s učenicima određenih razreda u kojima je prisutna neka vrsta nasilja
- debatni klub - olujom ideja sami dolaze do kriterija i argumenata na zadanu tezu
- učenici trećih razreda, nakon nastavnog sata Put od autora do čitatelja, trebali su u paru napraviti knjigu (dogovor oko teme, crteža, teksta...)

Kooperacija

- u sklopu nastavnog sata o referentnoj zbirci učenici rješavaju listiće u grupama, ali svatko svoj dio
- nakon gledanja animiranog filma Posjet iz svemira, Dušana Vukotića, učenici su izrađivali strip u grupama po četiri, svaki učenik u grupi je radio jednu scenu

Kako potaknuti na kolaboraciju/kooperaciju?

- kolege

- poticanjem učitelja/nastavnika na suradnju
- prikaz benefita i mogućnosti kolaboracije i kooperacije kroz radionice
- stvaranje međusobnog povjerenja
- jačanje osobnih veza neformalnim druženjem
- iniciranje zajedničkih projekata

- učenike

- poticanjem učenika na neovisnost, na povjerenje unutar razreda i grupe u kojoj rade
- osnaživanjem suradnje i stvaranjem navike timskog rada
- novim metodama rada u učionici
- projektima razvijati društvenu interakciju i suradničke vještine

Primjer u Finskoj - knjiga

- Finci sve kritički promišljaju i žele poboljšati stvari
- povezuju školu i vanjski svijet
- integracija - priroda, društvene znanosti, jezici, tjelesni, likovni, glazbeni, tehnički, domaćinstvo - sve je obavezno
- kreću od toga što zanima učenika - npr. šume - tema kroz cijelu godinu - svaki razred na svoj način (primjeri projekata u knjizi)
- razvijaju vještine razmišljanja, komunikacije, višepisenosti
- visoka učiteljska autonomija

Temeljne kompetencije u finskom obrazovanju:

1. Misлити i učiti kako učiti
2. Kulturalne kompetencije, interakcija i samoizražavanje
3. Briga o sebi i upravljanje svakodnevnim životom
4. Višestruka pismenost
5. Informacijska i komunikacijska tehnologija
6. Vještine za radi poduzetništvo

Suradnja (ili partnerstvo?)

- suradničke vještine su treća tema u 1. kompetenciji pod nazivom Zajednica koja uči; važnost suradničkih vještina za društvenu interakciju, komunikaciju i građenje znanja te druga tema u 6. kompetenciji pod nazivom Društvena interakcija na poslu (suradnja i rad na projektima)
- Finci su svjesni potrebe za suradnjom i partnerstvom odnosno kolaboracijom i kooperacijom u postizanju obrazovnih ciljeva
- kolaboracijom i kooperacijom u nastavi jačaju temeljne vještine iz svog kurikuluma koje su po njima neophodne za razvoj i rast svakoga učenika

Zaključak

Kooperacija, pojednostavljeno rečeno, znači da ljudi surađuju tako da jedni drugima nešto odrađuju u osobnom interesu (suradnja)

Kada se mislimo na kolaboraciju, to uključuje zajedničko vodstvo, dijeljenje rizika, su-dizajn, su-odlučivanje, su-autorstvo... (partnerstvo)

Kolaboracija stoga podrazumijeva -

(1) bliskiji i intenzivniji odnos, (2) ravnopravnost, (3) angažiranost.

Razlike su vidljive, no ovi pojmovi su ipak i nedjeljivi, iako služe u različite svrhe.

U nastavnom procesu potrebno bi bilo shvatiti razlike, i znati procijeniti kada koji model će bolje poslužiti za rješavanje zadanog problema, razvijanje vještina te dobrobit naših učenika.

LITERATURA:

ONLINE IZVORI:

Cooperative i collaborative learning. URL:

<https://www.thirteen.org/edonline/concept2class/coopcollab/index.html>

(2.4.2021.)

Cooparate or collaborate? URL: <http://www.ascd.org/publications/educational-leadership/jul19/vol76/num09/Cooperate-or-Collaborate%C2%A2.aspx>

(3.4.2021.)

Suradnja ili partnerstvo? URL: <https://medium.com/dobra-ekonomija/suradnja-ili-partnerstvo-8274d9431d2f> (3.4.2021.)

TISKANI IZVORI:

Lonka, Kristi. Fenomenalno učenje iz Finske. Zagreb : Ljevak, 2020.

**"Škola ne može ništa bez knjižnice. Škola i knjižnica dvije su sestre."
(iz molbe seljaka za otvaranje knjižnice, 1910.)**

Hvala na pažnji!

